

MĚSÍČNÍK EU AKTUALIT

Září 2025 | 260

Eurobarometr: Více než polovina Evropanů podporuje rozšíření EU, v Česku to neplatí

Víceletý finanční rámec EU 2028 - 2034

Biopaliva v EU: Regulace a výhled

Obsah

Události v EU:	Eurobarometr: Více než polovina Evropanů podporuje rozšíření EU, v Česku to neplatí	strana 2
Index prosperity Česka:	Nedaří se nám dorovnávat rozdíly v pracovních podmínkách žen a mužů, zato nám zůstává nejvyšší nezaměstnanost	strana 5
Drobnohled:	Víceletý finanční rámec EU 2028 - 2034	strana 6
Téma:	Biopaliva v EU: Regulace a výhled	strana 7

Září 2025

V aktuálním čísle Měsíčníku přinášíme témata úzce spojená s členstvím v EU – a to jak z pohledu samotného přínosu být její součástí, tak i možného dalšího rozšiřování. Přestože existuje řada oblastí, u nichž lze minimálně diskutovat, zda jsou pro členské státy výhodné či nikoliv, za klíčové považují především to, že máme možnost být „u stolu“, děnit aktivně ovlivňovat a usilovat o jeho zlepšení. Příklad Velké Británie navíc ukazuje, že některé problémy, které stály u zrodu brexitu, zůstaly problematické i po samotném vystoupení.

Z aktuálního vydání Měsíčníku EU aktualit vybíráme:

Události v EU:

- Podle květnového Eurobarometru podporuje více než polovina Evropanů rozšíření Evropské unie. V České republice je však podpora výrazně nižší – pouze 43 %. Zatímco více než dvě třetiny Evropanů požadují větší jednotu a silnější roli EU při ochraně občanů před mezinárodními krizemi, Češi zůstávají vůči EU spíše kritičtí.
- Evropský automobilový průmysl se dostal pod značný tlak v souvislosti s legislativou EU, která od roku 2035 zakazuje prodej nových automobilů se spalovacími motory. Automobilky proto volají po revizi těchto pravidel a zdůrazňují potřebu pragmatického plánu transformace.

Index prosperity Česka:

V aktuálním čísle našeho Měsíčníku se v rámci Indexu prosperity, který zpracovávají analytici České spořitelny a společnost Evropa v datech, zaměřujeme na situaci na trhu práce. Český pracovní trh se může pochlubit nejnižší mírou nezaměstnanosti v celé EU (2,6 %), což představuje velmi pozitivní ukazatel. V oblasti rovnosti mezi pohlavími, pokud jde o pracovní podmínky a odměňování, však Česko zaostává za evropským průměrem. Trh práce se vyznačuje vysokým počtem neobsazených pracovních míst a relativně dobrou dostupností práce na dálku, zároveň je ale typický nízkou mobilitou zaměstnanců a jejich neochotou měnit zaměstnání.

Drobnohled:

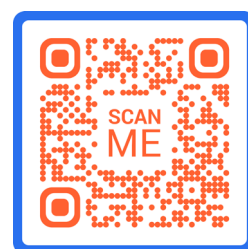
Návrh víceletého finančního rámce EU pro období 2028–2034 přináší zjednodušení, větší transparentnost a lepší zaměření finančních prostředků, s důrazem na podporu konkurenceschopnosti a soudržnosti. Pro Českou republiku bude alokace činit zhruba 29,4 miliardy eur, což je v nominálním vyjádření přibližně na úrovni současného období. Česko se tak musí připravit na nové řešení plánování a čerpání fondů s posunem k nadresortní integraci a regionálním plánům partnerství.

Téma:

Jako hlavní téma našeho Měsíčníku jsme vybrali téma biopaliva v EU. Biopaliva představují kapalná nebo plynná paliva vyráběná z biomasy, která slouží jako náhrada fosilních paliv v dopravě, průmyslu i energetice a přispívají ke snižování emisí skleníkových plynů. Evropská unie klade v souladu se směrnicí RED III důraz na přechod k biopalivům z udržitelných zdrojů. Cílem je do roku 2030 zvýšit podíl obnovitelné energie v dopravě a zároveň postupně omezovat využívání biopaliv první generace. Prognózy ukazují, že spotřeba bionafty a bioetanolu z plodin bude klesat, zatímco roli budou stále více přebírat pokročilá biopaliva vyráběná z odpadních surovin a dalších alternativních zdrojů.

Vážení čtenáři, přeji vám příjemné čtení našeho Měsíčníku.

Tomáš Kozelský

@Research_sporka

EKONOMICKÉ A STRATEGICKÉ ANALÝZY

David Navrátil
hlavní ekonom České spořitelny
+420 956 765 439, dnavratil@csas.cz

EU a sektorové analýzy:

Tomáš Kozelský
+420 956 718 013, tkozelsky@csas.cz

Tereza Hrtúsová
+420 956 718 012, thrtusova@csas.cz

Radek Novák
+420 956 718 015, radeknovak@csas.cz

Poradenství a strukturální analýzy:

Petr Zahradník
+420 956 765 213, pzahradnik@csas.cz

Česká spořitelna, a.s.
Budějovická 1518/13b
140 00 Praha 4
<http://www.csas.cz/research>

Sledujte nás na Twitteru:

@Research_sporka

Obsahovými partnery Měsíčníku EU aktualit jsou
Zastoupení Evropské komise v ČR a portál EurActiv.cz

EURACTIV.cz

Události v EU

Eurobarometr: Většina Evropanů žádá více jednoty, Češi zůstávají k EU kritičtí. - Europoslanci chtějí Ukrajinu v EU. - Více než polovina Evropanů podporuje rozšíření EU, v Česku to neplatí. - Automobilky tlačí na změnu strategie. Konec spalovacích motorů v roce 2035 je dle nich nereálný. - Analýza EY: Německý autoprůmysl přišel o 51 tisíc pracovních míst.

ČR v EU

Eurobarometr: Většina Evropanů žádá více jednoty, Češi zůstávají k EU kritičtí

Více než dvě třetiny Evropanů (68 %) se domnívají, že by Evropská unie měla hrát větší roli při ochraně svých občanů před mezinárodními krizemi a bezpečnostními riziky. Ukázal to průzkum, jehož výsledky zveřejnil Eurobarometr. Česko z průzkumu vyšlo jako země, kde vůbec nejmenší procento respondentů vnímá EU pozitivně.

Z průzkumu, který byl proveden v květnu, rovněž vyplynulo, že devět z deseti evropských občanů (90 %) požaduje, aby byly členské státy jednotnější. Více než tři čtvrtiny dotazovaných se domnívají, že EU potřebuje více prostředků, aby mohla čelit současným výzvám.

Významnější roli unie při ochraně svých občanů by si přála necelá polovina Čechů (48 %). Další 30 % dotázaných by ji zachovalo na současné úrovni. Vůbec nejnižší hodnoty byly zaznamenány v Polsku a Rumunsku (43 %). Mnohem větší roli EU naopak podpořilo 91 % respondentů na Kypru, 83 % v Irsku a 82 % v Lucembursku.

Průzkum se dotazoval i na priority, na které by se měla Evropská unie primárně zaměřit, aby posílila svou pozici ve světě a dokázala reagovat na současný politický a hospodářský vývoj. Obranu a bezpečnost uvedlo 37 % respondentů, 32 % zmínilo konkurenceschopnost, hospodářství a průmysl.

V odpovědích na otázku, jakým problémům by se měl Evropský parlament věnovat přednostně, se objevovaly především inflace, rostoucí ceny a životní náklady (41 %), obrana a bezpečnost (34 %), boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení (31 %) a podpora ekonomiky a tvorby nových pracovních míst (30 %).

Obrana a bezpečnost představuje v současnosti prioritu i pro české občany, toto téma zmínilo 36 % dotazovaných. Oproti poslednímu průzkumu ze začátku letošního roku se ale jedná o pokles o pět procentních bodů. **Jako nejvýznamnější téma vnímají Češi konkurenceschopnost, hospodářství a průmysl (41 %).** Jde o nárůst o dva procentní body. Evropský parlament by se podle českých respondentů měl zaměřit také na energetickou nezávislost, zdroje a infrastrukturu (37 %) nebo zajišťování potravin a zemědělství (23 %).

Celkem 73 % respondentů si myslí, že má jejich země prospěch z členství v Evropské unii; v Česku kladně hodnotí prospěch ze členství 62 % dotazovaných. Nejlépe hodnotí prospěch ze členství v sedmadvacítce na Maltě (93 %), v Dánsku (90 %) a v Irsku (90 %).

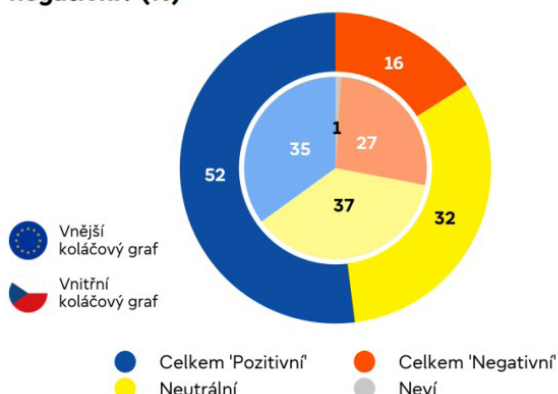
V zájmu lepších investic do klíčových oblastí je podle téměř osmi z deseti Evropanů (78 %) potřeba, aby stále více projektů financovala Evropská unie jako celek, a nikoli jednotlivé členské státy. V Česku s tímto tvrzením souhlasí 64 % dotazovaných, což je druhé nejvyšší číslo v EU. Nejméně respondentů toto tvrzení podpořilo v Rumunsku (60 %), naopak nejvíce s ním souhlasili občané Malty (92 %), Irsko (90 %) a Švédsko (89 %).

Česko je na posledním místě pomyslného žebříčku pokud jde o vnímání unijní pověsti: Evropská unie vyvolává pozitivní obraz u 35 % českých respondentů. V celé EU se podobně vyjádřilo 52 % dotazovaných. Nejvíce pozitivně vnímají sedmadvacítka v Portugalsku (74 %), Švédsku (73 %) a v Irsku (70 %). Naopak nejméně pozitivně unii kromě Čechů vidí Řekové (36 %) a Rakušané (38 %).

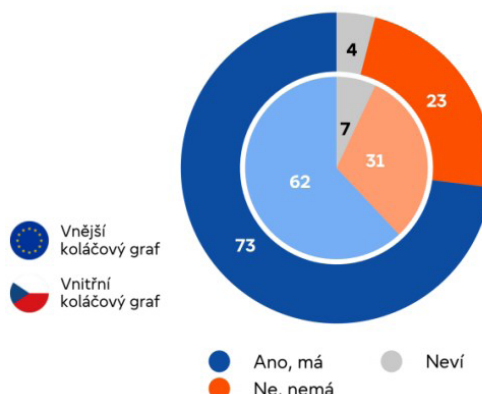
<https://euractiv.cz/section/cr-v-evropske-unii/news/cesi-zustavaji-k-eu-kriticti-ukazal-pruzkum-vetsina-evropanu-zada-vice-jednoty/>

<https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3572>

D78. Obecně řečeno, představa, jakou ve Vás vyvolává Evropská unie, je velmi pozitivní, spíše pozitivní, neutrální, spíše negativní nebo velmi negativní? (%)

QA4. Když uvážíte všechny souvislosti, řekl(a) byste, že (NAŠE ZEMĚ) má, nebo nemá prospěch a výhody ze vstupu do EU? (%)

Zdroj: Eurobarometr, EP Spring 2025 survey

Události v EU

ROZŠÍŘENÍ EU

Europoslanci chtějí Ukrajinu v EU. Vyzvali k urychlení reforem a přístupových rozhovorů

Poslanci Evropského parlamentu schválili rezoluci týkající se Ukrajiny a jejího členství v EU. V usnesení ocenili úsilí Kyjeva o posílení demokratických institucí a vyzvali Evropskou komisi, aby co nejrychleji zahájila jednání o otevření prvních vyjednávacích kapitol přístupových rozhovorů, a to za předpokladu, že Ukrajina dokončí započaté reformy. Poslanci zároveň Ukrajinu žádají, aby urychlila reformy v oblasti právního státu, justice a protikorupčních opatření. Poslanci v textu rezoluce vyjádřili obavy ze změny pozice Spojených států vůči ruské agresi proti Ukrajině a zdůraznili, že EU musí být i nadále strategickým partnerem napadené země. Pro usnesení připravené zahraničním výborem hlasovalo 418 europoslanců, 135 jich bylo proti a 41 se zdrželo.

<https://euractiv.cz/section/rozsireni-eu/news/europoslanci-chteji-ukrajinu-v-eu-vyzvali-k-urychleni-reforem-a-pristupovych-rozhovoru/>

<https://ukraine.europarl.europa.eu/en/ukraine-prioritise-eu-reforms-and-open-n/products-details/20250909CAN75184>

Eurobarometr: Více než polovina Evropanů podporuje rozšíření EU, v Česku to neplatí

Celkem 56 % Evropanů podporuje rozšíření Evropské unie, vyplynulo z nového průzkumu Eurobarometru. Podpora je obzvláště vysoká mezi mladými lidmi: přibližně dvě třetiny respondentů ve věku 15 až 39 let se domnívají, že potenciální kandidáti by měli vstoupit do EU, jakmile splní nezbytné podmínky. V Česku rozšiřování podpořilo jen 43 % dotazovaných.

Většina dotazovaných (56 %) se domnívá, že z budoucího rozšíření Evropské unie by měla prospěch i jejich vlastní země. V České republice si to myslí 41 % respondentů.

Dotazovaní rovněž vyjadřovali obavy v souvislosti s migrací, korupcí a trestnou činností a rovněž s finančními náklady rozšíření. Zdůrazňovali, že je důležité zajistit, aby kandidátské země dodržovaly zásady právního státu, bojovaly proti korupci a chránily základní práva. 67 % respondentů rovněž uvedlo, že se necítí být o rozšiřování Evropské unie dobře informováni.

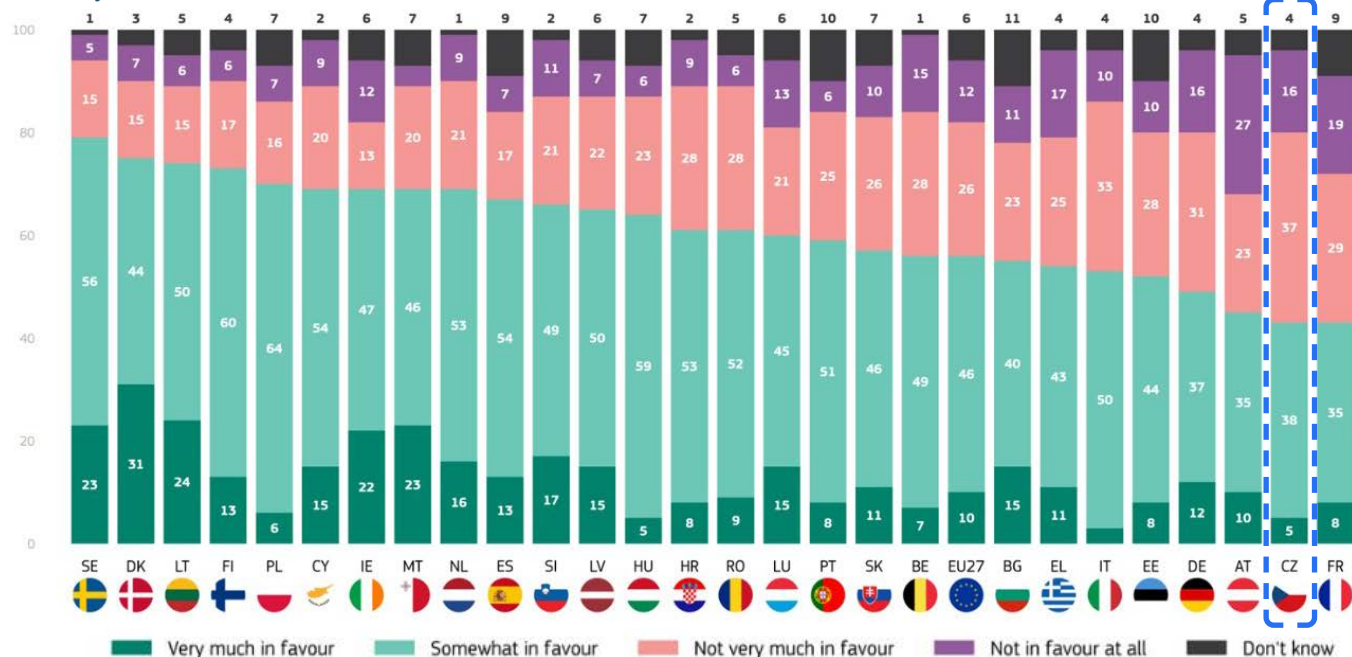
Průzkumy byly provedeny také v kandidátských zemích a u dalších potenciálních kandidátů na členství v EU a obecně ukázaly celkovou podporu pro vstup do evropského bloku. Na západním Balkáně byla nejvyšší podpora zaznamenána v Albánii (91 %) a Severní Makedonii (69 %), nejnižší pak v Srbsku (33 %). Ve východním sousedství byla největší podpora pro vstup do EU v Gruzii (74 %) a na Ukrajině (68 %).

Česká republika z průzkumu vyplynula jako stát, jehož občané příliš nepodporují rozšiřování EU, ať jde o jakoukoli zemi. Nejvíce respondentů, konkrétně 43 %, by podpořilo vstup Černé Hory, jestliže by splnila všechny podmínky členství. Na úrovni EU to bylo 51 % dotazovaných. Na 40 % českých respondentů by podpořilo vstup Srbska, 38 % vstup Severní Makedonie a Bosny a Hercegoviny a 35 % vstup Moldavska. Turecké a gruzínské členství by pak podpořilo 29 % respondentů a vstup Kosova a Ukrajiny pouhých 28 %. V celé EU přitom vstup Ukrajiny do EU podpořilo 52 % respondentů.

<https://euractiv.cz/section/rozsireni-eu/news/vice-nez-polovina-evropanu-podporuje-rozsireni-eu-ukazal-pruzkum/>

<https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3413>

Obecný názor občanů EU na rozšiřování EU

Zdroj: Postoje k rozšiřování EU - Zvláštní průzkum Eurobarometr 564

AUTOMOTIVE

Automobilky tlačí na změnu strategie. Konec spalovacích motorů v roce 2035 je dle nich nereálný

V Evropské unii má od roku 2035 pro nově vyrobené automobily platit požadavek nulových emisí CO₂, který de facto znamená zákaz prodeje nových automobilů se spalovacím motorem. Představitelé evropského automobilového průmyslu ale chtějí legislativu změnit. Vyplývá to z otevřeného dopisu, který na konci srpna zaslali zástupci Asociace evropských výrobců automobilů (ACEA) a Evropského sdružení výrobců automobilových dílů (CLEPA) předsedkyni Evropské komise Ursule von der Leyen.

Načasování dopisu není náhodné: 12. září odstartovalo další kolo strategického dialogu mezi Evropskou komisí a automobilovým průmyslem, kde se cíl pro rok 2035 rovněž diskutoval.

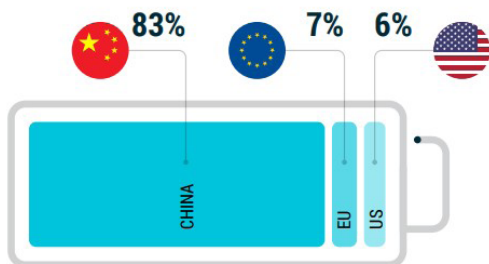
Tlak na revizi zároveň posiluje politická rovina – šéf největší frakce v Evropském parlamentu Manfred Weber (EPP) v rozhovoru pro deník Welt oznámil, že lidovci „brzy“ předloží návrh na zrušení zákazu prodeje nových aut a dodávek se spalovacími motory od roku 2035.

Asociace v dopise vyjádřily frustraci z „absence celistvého a pragmatického plánu politik pro transformaci automobilového průmyslu“ tváří v tvář „skoro totální závislosti dodavatelského řetězce baterií na Asii“.

PRODUCTION

- Chinese producers account for 83% of global production in 2023. EU: 7% of global production. US: 6% of global production.
- In the EU: 15% of battery production capacity is managed by companies headquartered in Europe. 75% are owned by Korean companies.

Zdroj: ACEA

Evropské automobilky zároveň čelí nerovnoměrné distribuci nabíjecí infrastruktury, vyšším výrobním nákladům – včetně cen energie – a zatěžujícím clům, například při exportu do USA.

Problémem je podle nich i poptávka, kterou by se EU měla snažit povzbudit například daňovými úlevami a nižšími cenami energií pro nabíjení. **EU by se dle těchto organizací měla „přenést přes svůj idealismus a uvědomit si současnou průmyslovou a geopolitickou realitu“.** Měla by také změnit nastavení svých klimatických cílů v silniční dopravě tak, aby je splnila, ale zároveň během procesu nepoškodila konkurenceschopnost průmyslu, sociální soudržnost a strategickou odolnost svých dodavatelských řetězců.

Legislativa stanovující 100% snížení emisí CO₂ u nových osobních aut a dodávek od poloviny příští dekády byla odsouhlasena v roce 2023 navzdory odporu části průmyslu i některých velkých automobilových zemí, jako je Německo, Itálie či Maďarsko.

Zda Evropská komise podpoří jakýkoli další plán na další oslabení pravidel pro emise vozidel, není jasné.

<https://euractiv.cz/section/doprava/news/automobilky-tlaci-na-zmenu-kurzu-konec-spalovacich-motoru-v-roce-2035-je-nerealny-varuji/>

<https://www.acea.auto/news/automakers-and-suppliers-call-on-the-eu-to-align-its-green-mobility-transition-strategy-with-a-changing-world/>

Analýza EY: Německý autoprámysl přišel o 51 tisíc pracovních míst

V německém automobilovém průmyslu zaniklo za uplynulý rok více než 50 000 pracovních míst. S odvoláním na analýzu poradenské firmy EY o tom informovala agentura DPA. Automobilový průmysl je podle ní nejvíce zasaženým průmyslovým odvětvím.

Německé hospodářství vykázalo dva roky za sebou pokles. Letos by mohlo podle ekonomů zaznamenat mírný růst, na řadu průmyslových odvětví ale výrazně dolehnou patnáctiprocentní cla na dovoz z Evropské unie do Spojených států.

Německo je největší ekonomikou v Evropě a největším obchodním partnerem České republiky. Řada českých firem je na výkonu německého hospodářství závislá. Mnoho českých firem patří mezi subdodavatele německých automobilek, které se potýkají s konkurencí z Číny i s potížemi při přechodu k elektromobilitě.

Podle studie EY zaniklo od začátku července loňského roku do konce června roku letošního v německém automobilovém průmyslu zhruba 51 500 pracovních míst. To je téměř sedm procent z celkového počtu. Celkem za rok počet lidí zaměstnaných v průmyslové výrobě klesl o 2,1 procenta. Zaniklo zhruba 114 000 pracovních míst. Od roku 2019, tedy od doby před pandemií covidu-19, klesl počet lidí zaměstnaných v německém průmyslu dokonce o 245 000.

<https://euractiv.cz/section/prumysl-a-inovace/news/nemecky-autoprmysl-prisel-o-51-tisic-pracovnich-mist-tvrdi-analyza-ey/>

https://www.ey.com/de_de/newsroom/2025/08/ey-industriobarometer-q2-2025

Index prosperity Česka

Česko má nadále nejnižší nezaměstnanost v EU, přesto nám v otázce kvality trhu práce náleží až mírně podprůměrná 15. pozice v rámci sedmadvacítky. Nahoru nás v celkovém umístění táhne kromě 2,6% nezaměstnanosti také skutečnost, že si pracovníci mohou vybírat z většího počtu volných pozic.

NEDAŘÍ SE NÁM DOROVNÁVAT ROZDÍLY V PRACOVNÍCH PODMÍNKÁCH ŽEN A MUŽŮ, ZATO NÁM ZŮSTÁVÁ NEJNIŽŠÍ NEZAMĚSTNANOST

Trh práce v Česku se vyznačuje patnáctou nejvyšší kvalitou v Evropské unii. Nejen, že jsme si tak v tomto pilíři meziročně polepšili hned o tři příčky, ale také se zastavil zhoršující trend, který bylo možné sledovat v dosavadních ročních Indexu prosperity a finančního zdraví. Umístění nám zlepšují vůbec nejnižší nezaměstnanost v EU a čtvrtá nejvyšší míra neobsazenosti pracovních míst napříč evropskou sedmadvacítkou. To znamená, že pokud Češi chtějí změnit zaměstnání, mají z čeho vybírat. Špatně se u nás zaměstnanci nemají ale ani z pohledu možnosti pracovat z domova. Většina Unie nás naopak předčí, když dojde jak na obecnou genderovou rovnost na trhu práce, tak specificky na rovnost mužů a žen ve výši odměn. Češi také více než většina obyvatel ostatních států EU dojíždějí za prací mimo region, ve kterém bydlí.

„Nejlépe fungujícím trhům práce se podobně jako v předchozích ročních mohou pyšnit Nizozemsko a Dánsko, které nově na stupni vítězů doprovází také Malta. Společnou vlastností pracovního trhu v těchto zemích jsou rovné podmínky pro muže a ženy. Nizozemská i dánská společnost dále může těžit z nízkého počtu odpracovaných hodin, vysokého podílu zkrácených úvazků i vysokého podílu ekonomicky aktivní populace,“ komentuje analytička Evropy v datech Hana Vincourová. Pro porovnání, zatímco v Česku je aktivních pouze 77,5 % lidí v produktivním věku, v Nizozemsku je jich o deset procentních bodů více.

Horší pracovní podmínky kontinuálně panují v zemích podél východní hranice EU a v Chorvatsku s tím, že zatímco loni se o poslední příčku dělily balkánské státy Bulharsko a Rumunsko, letos patří Řecku. V kolébce antické civilizace najdeme druhou nejvyšší nezaměstnanost, trh práce je zde málo flexibilní, a přestože zdejší pracovníci v zaměstnání stráví průměrně nejvíce hodin, práce je zde zároveň nejméně efektivní.

Nízká nezaměstnanost v Česku: neaktivní odbory i nechť lidí měnit práci

Podobně jako ve všech předchozích ročnících se Česko může i letos pochlubit nejnižší nezaměstnaností napříč sedmadvacítkou. S hodnotou 2,6 %, která je shodná s hodnotou v minulém ročníku, s přehledem překonáváme unijní průměr, který podle dat Eurostatu dosahuje 5,9 %.

„Za nízkou českou nezaměstnaností, kterou pozorujeme už řadu let, nejspíš stojí malá aktivita zdejších odborů, v jejímž důsledku zůstávají české mzdy poměrně nízké. Zároveň je tu také neochota českých zaměstnanců práci měnit, viditelná například z toho, že hodnota průměrné doby strávené zaměstnancem u jednoho zaměstnavatele se u nás

pohybuje výrazně nad evropským průměrem,“ popisuje hlavní příčiny nízké nezaměstnanosti makroekonomický analytik České spořitelny Michal Skořepa. Nechuť ke změně práce podle něj může být daná poměrně nízkými dávkami podpory v nezaměstnanosti. *„A roli snad můžou hrát i občas zmiňované české vlastnosti jako nechť ke stěhování, konzervatismus, pohodlnost a malá ochota riskovat,“* doplňuje Skořepa.

Relativně vysoký podíl nezaměstnaných překvapivě postihuje švédskou a finskou společnost, které se v pilířích Indexu prosperity obvykle vyznačují dobrým skóre v případě sociálních témat. S podílem 8,4 % nezaměstnaných sdílejí tyto severské státy 24. příčku. Na vině je skutečnost, že se celková makroekonomická situace států v posledních letech nevyvíjí nejlépe. „Obecně je ale třeba mít na paměti, že Skandinávie chápe nezaměstnanost – pokud není dlouhodobá – nikoli jako nebezpečný problém, ale jako vcelku přirozený stav, který umožňuje lidem hledat nové vhodné zaměstnání a firmám nové vhodné zaměstnance,“ připomíná Michal Skořepa z České spořitelny.

V rozdělení po jednotlivých měsících podle dat ČSÚ dosahovala obecná míra nezaměstnanosti v Česku v roce 2025 zatím od ledna do dubna 2,7 %, což je drobně nižší než hodnota 2,8 % převládající v největším počtu v měsících roku 2024. V následujících měsících roku 2025 by se pak podle prognózy České spořitelny měla hodnota pomalu posouvat výše, zpátky k úrovni kolem 3,5 %, kterou banka považuje za rovnovážnou a které by mělo být dosaženo někdy během příštího roku.

indexprosperity.cz

Návrh nového víceletého finančního rámce EU na léta 2028–2034 přináší zjednodušení a lepší zaměření finančních prostředků, ale také omezené reálné zdroje kvůli inflaci. Pro Českou republiku znamená potřebu změny přístupu k plánování a využívání fondů v kontextu nových výzev. Jak se na tyto výzvy Česko připraví?

VÍCELETÝ FINANČNÍ RÁMEC EU 2028 - 2034

Z pohledu zcela nezaujatého a objektivního lze hodnotit návrh Evropské komise převážně velmi pozitivně. Za prvé dochází k výrazné redukci programů a Okruhů (Headings), což přispívá transparentnosti a koncentraci na prioritní témata. Návrh reflektuje měnící se potřeby EU v podmínkách velmi se zhoršující geopolitické situace a cílí na ně. Současně redukuje objem zaručených národních obálků (u nichž především existuje riziko nejružnější podoby zneužívání). Dochází k zesílení podpory konkurenceschopnosti jak v rámci Headingu 2 (Evropský fond pro konkurenceschopnost a navýšený Horizon Europe), tak i v rámci pro nás stále klíčového Headingu 1 (kde by průnik koheze a konkurenceschopnosti měl být maximálně možný a současně překonány umělé účelové překážky, dávající kohezi a konkurenceschopnost do protikladu).

Lze rozumět tomu, že zejména ti, kteří se v novém návrhu „vidí“ méně zřetelně než ve stávajícím VFR, podrobují jej kritice. Součet koheze a zemědělství v reálném vyjádření klesl přibližně o 15 procentních bodů (což se očekávalo; některé odhady hovořily o ještě větší redukci). Potřesené husy se vždycky ozvou. V tomto ohledu lze stát spíše na straně Evropské komise, že ony silné tlaky prozatím ustála. Vyjednávání budou určitě velmi obtížná. Přece jenom jde o poměrně zásadní proměnu návrhu VFR, jež opravdu nemusí vyhovovat všem.

Z principiálních témat lze mít výhradu k celkové výši alokace VFR, která mohla být větší (ale jde zřejmě o maximum politicky možného). Je zde patrné, co za tři roky „napáchala“ inflace, když poměrně významné nominální navýšení na 2 bil. EUR představuje v reálném vyjádření jen 1,26% HND (ve stávající perspektivě VFR + NGEU, tedy cca 1,9 bil. EUR představovalo ve stálých cenách roku 2021 zhruba 1,8% HND EU). Lze se domnívat, že je též škoda, že zřejmě není počítáno s pokračováním procesu spravedlivé transformace a Fondu pro spravedlivou transformaci; tento proces se objektivně nedá zvládnout za jedno programovací období a lze legitimně požadovat, aby tento nástroj měl pokračovatele. Naopak lze kvitovat vznik Národních a regionálních plánů partnerství, v nichž by se měla mimo jiné promítnout dobrá praxe RRF v podobě symbiózy reforem a investic.

Z pohledu České republiky, který musí být nutně zaujatý, je asi první zjištění, které pozorovatele napadne, jak samotný fakt existence Národního a regionálního plánu partnerství (k němuž jsme oficiálně, eufemisticky řečeno, nebyli příliš nakloněni), tak zejména výše naší národní alokace, která sice v absolutním objemu (29,4 mld. EUR) nevypadá v porovnání s tím, co jsme měli k dispozici dosud, nijak tragicky, ale v porovnání s alokacemi jiných, často srovnávaných zemí je to již podstatně horší. Lze si představit, že navzdory tomu, že jsme si celých předchozích 20 let z pohledu alokací národních

obálků žili „výrazně nad poměry“, bude tento fakt účelově zapomenut a pro nás navržená alokace podrobena kritice napříč zájmovými skupinami i politickým spektrem.

Oněch 29,4 mld. EUR pro nás je oním mantinelem (27,6 jako obecná alokace + 0,6 na migraci, bezpečnost a relevantní témata vnitra + 1,2 na Sociální klimatický fond); v rámci této částky si budeme moci nastavit finanční alokace na kohezní a zemědělské priority se sumou, která - jak výše řečeno - nebude nominálně nižší než teď, dokonce i reálně bude srovnatelná, ale srovnatelně velké země (Maďarsko, Portugalsko, Řecko) mají podstatně více. Problém je i to, že již zřejmě nebude pokračování Fondu pro spravedlivou transformaci, což lze považovat za věcnou i politickou chybu.

Na novou architekturu se bude muset Česká republika značně připravit. Tradiční resortní rozdělení by mělo tímto procesním a implementačním návrhem padnout. Lze projevit zvědavost, jak tento koncept doma uchopíme. Je to výzva k vytvoření nějakého nadresortního vehiklu, který bude schopen využívat meziresortních synergií a ne vytvářet umělé bariéry na vlastním resortním „písečku“. Máme teď zhruba dva roky si tuto novou architekturu připravit, vytvořit a otestovat. Nesmí se jednat o prostý shluk řídicích orgánů stávajících Operačních programů, ale integrované těleso, uvažující nadresortně, schopné jak absorbovat pravidla hry z EU, tak současně empaticky identifikovat územní potřeby na úrovni NUTS 2, krajů i menších územních typologií.

Přestože VFR doznal navýšení na 2 bil. EUR (o něco málo více, než nynější součet VFR EU 2021 - 2027 + NGEU), není tato alokace vzhledem k potřebám EU zdaleka dostatečná. Jestliže však nynější součet VFR + NGEU dává celkem již výše zmíněných 1,8% HND EU, návrh VFR 2028 - 2034 pouhých 1,26% (zde je vidět, co „umí“ inflace). Odůvodněné unijní potřeby jsou ve finančním vyjádření podstatně větší. Zbývá nám ještě mimo rámec VFR odhadem 60 mld. EUR v rámci Modernizačního fondu a přibližně 7 mld. EUR v rámci Inovačního fondu + nástroje EIB. Přes toto všechno i snahu ve větší míře využívat návratné finanční nástroje a lépe tematicky koncentrovat podpořené oblasti, je tato částka nedostatečná. Jinými slovy, aby byla pokryta celá finanční potřeba společného zájmu EU, je nutné zapojit i národní veřejné finanční prostředky a prostředky soukromé.

Částka 2 bil. EUR je v tomto ohledu kompromisní a číslo této částky podobné bude zřejmě tou konečnou sumou alokace pro VFR 2028 - 2034. Daleko větší obtíž při vyjednávání lze očekávat v případě věcných a procesních (implementačních záležitostí), například ohledně Národních a regionálních plánů partnerství, nepokračování Spravedlivé transformace (alespoň v té započaté cestě) apod.

Petr Zahradník

Téma

V Evropské unii je kladen důraz na přechod k biopalivům z udržitelných surovin, s regulací a cíli do roku 2030, které podporují snížení emisí skleníkových plynů. Prognózy ukazují proměnu ve spotřebě i výrobě, kde roste podíl pokročilých biopaliv a klesá využití surovin, jako je palmový olej, s cílem udržitelné transformace energetiky a dopravy v Evropě.

BIOPALIVA V EU: REGULACE A VÝHLED

DEFINICE, KLASIFIKACE A VYUŽITÍ BIOPALIV

Biopaliva jsou kapalná nebo plynná paliva vyráběná z biomasy. Využívají se zejména v sektoru dopravy jako náhrada za fosilní naftu (bionafta), benzín (bioetanol), dále CNG/LNG (biometan), letecké palivo (SAF – sustainable aviation fuel) či lodní palivo (biometanol), čímž pomáhají snižovat emise skleníkových plynů a zvyšovat bezpečnost dodávek v EU.

Uplatnění ale najdou i při výrobě tepla a elektřiny (plynný bioplyn a biometan, příp. i kapalná biopaliva v záložních generátorech či v teplárnách), v chemickém průmyslu jako vstupní suroviny, jako maziva apod.

Následující tabulka ukazuje přehled existujících kapalných biopaliv.

Přehled kapalných biopaliv

Druh biopaliva	Výroba	Využití / potenciál	Generace biopaliva (viz níže)
Bioetanol	Fermentací škrobů a cukrů (z obilovin, kukuřice, cukrové řepy, třtiny)	Zejména příměs do benzínu (E5, E10, E85), výroba ETBE (kyslíkatá složka používaná v benzínech), chemický průmysl (bioplasty, rozpouštědla)	1. generace
Pokročilý bioetanol	Fermentací lignocelulózové biomasy (sláma, dřevo, energetické traviny)	Příměs do benzínu, vyšší emisní úspory než konvenční ethanol	2. generace
Bionafta (FAME – fatty acid methyl ester)	Transesterifikací rostlinných olejů (řepka, sója, palma) nebo živočišných tuků s metanolem	Příměs do nafty (B7, B10), čisté palivo B100	1./2. generace
Zelená nafta = HVO (Hydrotreated Vegetable Oil)	Hydrogenací (reakcí s vodíkem pod tlakem) rostlinných olejů, odpadních tuků a živočišných zbytků	Palivo využitelné v dnešních autech, vhodné i jako čisté; využití i jako SAF v letectví	2. generace
Letecké palivo SAF – Sustainable Aviation Fuel	Pomocí různých procesů	Letectví, námořní doprava; klíčové pro dekarbonizaci těžké dopravy	2. generace a více (postupný náběh)
Biobutanol	Fermentací cukrů pomocí kmenů bakterií	Příměs do benzínu, vyšší energetická hustota a lepší kompatibilita než ethanol	2. generace (výzkum)
Biometanol	Zplyňování biomasy nebo syntéza z bioplynu/biometanu	Lodní doprava, chemický průmysl (výroba formaldehydu, plastů), potenciál v energetice	2. generace (první lodě v provozu)

Zdroje: Worldbioenergy.org, Axens.net, Wikipedia.org

V posledních letech je cílem EU přecházet na biopaliva z udržitelných surovin. Proto se pro potřeby evropské regulace dělí biopaliva do tří skupiny podle druhů surovin pro jejich výrobu:

1) Biopaliva vyrobená z potravinářských a krmných plodin (tzv. nepokročilá biopaliva, biopaliva 1. generace):

Příčemž „potravinářskými a krmnými plodinami“ se rozumí plodiny bohaté na škrob (především obiloviny včetně kukuřice, hlízy a okopaniny), cukernaté plodiny nebo olejoviny vypěstované na zemědělské půdě jako hlavní plodiny, s výjimkou zbytků, odpadu nebo lignocelulózové vláknoviny (z lesní biomasy) a dočasných plodin, jako jsou meziplodiny a krycí plodiny,

pokud použití těchto dočasných plodin nevyvolává poptávku po další půdě. Patří sem např. bionafta z oleje z řepky olejky, slunečnice, palmy a sóji nebo bioethanol z kukuřice, pšenice, cukrové řepy, ječmene a žita.

2) Pokročilá biopaliva z odpadů, zbytků, vedlejších produktů – ty definuje část A přílohy IX směrnice RED III: např. řasy, sláma, ořechové skořápky aj.

3) Biopaliva z „vyspělých“ technologií – patří sem použitý kuchyňský olej či živočišné tuky nevhodné pro lidskou výživu nebo jako krmivo pro zvířata – definuje je část B přílohy IX směrnice RED III.

LEGISLATIVA A REGULACE

RED III = směrnice EU o podpoře energie z obnovitelných zdrojů

V návaznosti na unijní cíl snížit do roku 2030 emise skleníkových plynů alespoň o 55 % ve srovnání s úrovní roku 1990 a do roku 2050 dosáhnout klimatické neutrality schválily v říjnu 2023 státy EU směrnici o podpoře energie z obnovitelných zdrojů (2023/2413, tzv. RED III, země jí měly implementovat do května 2025). Směrnice v sektoru dopravy stanovuje závazné cíle pro podíl energie z obnovitelných zdrojů v odvětví dopravy (včetně námořní a letecké) do roku 2030. Země EU si přitom mohou zvolit:

- Buď sníží emisní náročnost paliv v dopravě o 14,5 %,
- Nebo dosáhnou 29% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě.

Vedle toho směrnice zavádí kombinovaný dílčí cíl využívání 5,5 % pokročilých biopaliv (uvedených v části A přílohy IX směrnice – nejedná se tedy ani o biopaliva 1 generace, ani o kuchyňské oleje ani živočišné tuky) a obnovitelných paliv nebiologického původu (obvykle zelený vodík a syntetická paliva na bázi vodíku) pro rok 2030 (pro rok 2025 je tento cíl 1 %). V roce 2030 má podíl obnovitelných paliv nebiologického původu (tedy zelený vodík a související paliva) pokrývat nejméně 1 % spotřebované energie v sektoru dopravy. Tyto všechny povinnosti budou mít dodavatelé paliv.

Aby bylo možné biopaliva EU započítat do cílů směrnice RED III, musí splňovat přísná kritéria udržitelnosti stanovená směrnicí. Zejména jde o požadavky na minimální úroveň úspor skleníkových plynů, ochranu před přeměnou půdy s vysokým obsahem uhlíku a ochranu biologické rozmanitosti. Vedle toho směrnice stanovuje dva stropy, a sice pro biopaliva z potravinářských a krmných plodin (tzv. 1. generace) ve výši maximálně 7 % na podílu konečné spotřeby energie v odvětví silniční a železniční dopravy. Tento limit byl zaveden, aby biopaliva nekonkurovala produkci potravin a aby nedocházelo ke změnám ve využívání půdy (tzv. ILUC – Indirect Land Use Change), kdy by mohla poptávka po surovinách pro výrobu biopaliv vést k odlesňování a přeměně půdy na zemědělskou půdu, čímž by se uvolnilo více skleníkových plynů, než kolik se jich díky biopalivům ušetří.

Za druhé maximální podíl ve výši 1,7 % v případě biopaliv a bioplynu vyrobených ze vstupních surovin uvedených v části B přílohy IX směrnice na energetickém obsahu paliv a elektřiny dodávaných do odvětví dopravy. Tam patří použité kuchyňské oleje a živočišné tuky.

Důvodem zavedení stropu byly obavy hlavně u kuchyňského oleje kvůli omezené dostupnosti surovin v EU (dovoz použitého kuchyňského oleje od roku 2015 výrazně rostl), rizika podvodů (není jasné, zda dovážený olej je opravdu použitý) a snahy podporovat inovativnější biopaliva.

Pro výpočet minimálních podílů stanovených směrnicí se pak podíl biopaliv vyrobených ze surovin uvedených v příloze IX směrnice (části A i B) považuje za dvojnásobek jeho energetického obsahu.

Rozdíly v typech biopaliv z hlediska směrnice RED III

		Food and feed crops	Advanced biofuels (Part A of Annex IX)	Mature biofuels (Part B of Annex IX)
RES (share of energy from renewable sources)	2020-target			
	2030-target	7 % max.		
RES in transport	2020-target	7 % max.	x 2	x 2
	2030-target	7 % max.	x 2	1.7 % max. x 2
GHG emission reduction	2020-target			
Sub-target for advanced biofuels and biogas	2022+	N/A	x 2	N/A

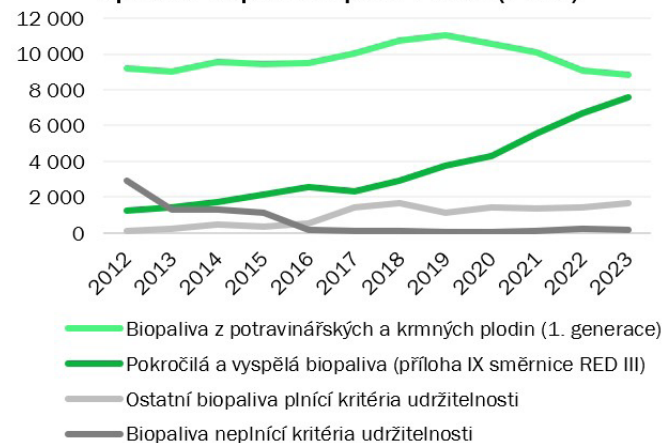
value reported corresponds to the actual amount consumed	value capped at 2020 level, but not more than 7 % of final consumption of energy in transport	value counted twice of its energy content	no high-ILUC crops counted for target (for definition, see paragraph 38)
			value capped at the level of 1.7 % of final consumption of energy in transport

Zdroj: Evropský účetní dvůr

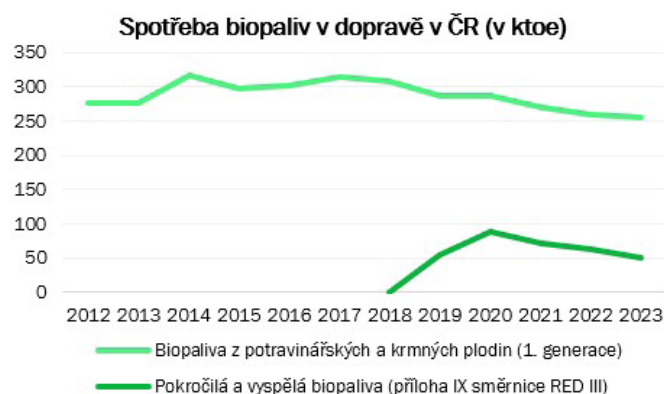
Spotřeba biopaliv vyrobených z potravinářských a krmných plodin v dopravě v EU dosáhla podle dat Eurostatu vrcholu v roce 2019, od té doby se o pětinu snížila.

Naopak spotřeba pokročilých a vyspělých biopaliv (příloha IX směrnice RED III) v EU postupně stoupá.

Spotřeba biopaliv v dopravě v EU27 (v ktoe)

Zdroj: Eurostat, Databáze SHARES

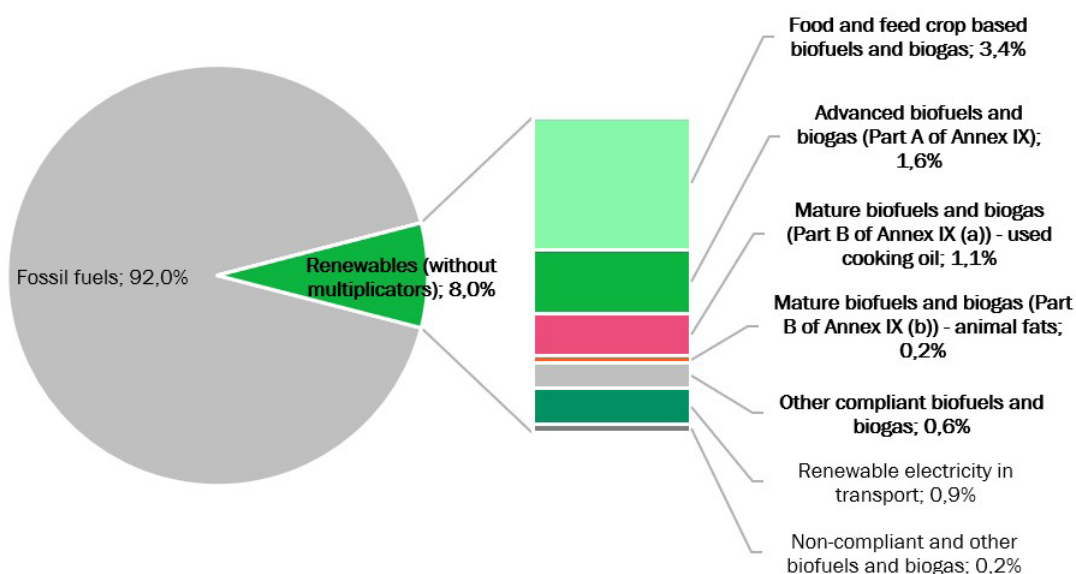

Zdroj: Eurostat, Databáze SHARES

Největšími „konzumenty“ biopaliv z potravinářských a krmných plodin v EU jsou Francie, Německo a Polsko, Česku v roce 2023 patřilo 9. místo.

Podle dat Eurostatu se v roce 2023 biopaliva vyrobená z potravinářských a krmných plodin (biopaliva 1. generace) podílela na celkové spotřebě energie v sektoru dopravy v EU 3,4 % (v ČR z 3,7 %), pokročilá biopaliva z odpadů, zbytků, vedlejších produktů (podle části A přílohy IX směrnice RED III) z 1,6 %, biopaliva vyrobená z použitých kuchyňských olejů 1,1 % a biopaliva z živočišných tuků 0,2 %. Souhrnně se obnovitelné zdroje a biopaliva podílela na celkové spotřebě energie v dopravě v EU 8 % (při započítání multiplikátorů v případě některých biopaliv to bylo 10,8 %, v ČR 5,7 %).

Energetický mix v dopravě v EU podle jednotlivých skupin biopaliv (2023, bez multiplikátorů)

Zdroje: Eurostat, Databáze SHARES; nepočítá se s multiplikátory některých biopaliv z hlediska RED III; na základě jednotky ktoe

Na základě schválené legislativy v EU britská společnost Global Data Agri loni uveřejnila projekci růstu podílu obnovitelné energie na konečné spotřebě v dopravě v EU do roku 2030.

Pokročilá biopaliva a ostatní zdroje (kam se řadí zejména obnovitelná elektřina) vykáží nárůst podílu, použité kuchyňské oleje a živočišné tuky si budou udržovat svůj podíl. Podíl biopaliv z potravinářských a krmných plodin se má snížit.

VÝHLED SPOTŘEBY A PRODUKCE

Následující výhled spotřeby a produkce biopaliv vychází z aktuálního outlooku Evropské komise. Předpoklady pro spotřebu benzínu a nafty ve výhledu Evropské komise jsou převzaty z národních plánů v oblasti energetiky a klimatu.

Model POTEnCIA bere v potaz „současné politiky“ a zohledňuje nejnovější legislativu „Fit for 55“ včetně nového vydání směrnice o obnovitelných zdrojích energie (RED III), cíl snížení emisí CO₂ pro nové osobní a automobily a dodávky (-100 % v roce

2035), jakož i cíle snižování emisí CO₂ pro nákladní vozidla (-65 % v roce 2035).

Z výhledu plyne, že v porovnání s průměrem období 2022-2024 spotřeba fosilní nafty v silniční a železniční dopravě v EU do roku 2035 poklesne o 60 % na úroveň 81 miliard litrů, spotřeba fosilního benzínu o 52 % na 40 miliard litrů. Poptávka po biopalivech je pak přímo spojena jak s poptávkou po palivech v silniční dopravě, tak s úrovní povinné míry přimíchávání paliv.

Téma

Předpokládané zvýšení těchto úrovní by mělo zachovat poptávku po bionaftě na úrovni 20 mld. litrů ročně do roku 2026. Poté se očekává, že začne klesat a dosáhne úrovně 13,3 mld. litrů v roce 2035. Poptávka po bioetanolu dosáhne vrcholu 8,2 miliardy litrů v roce 2027, do roku 2035 klesne na 5,7 miliardy litrů.

Pokles spotřeby biopaliv vychází z předpokladu snižování podílu spalovacích motorů a rozšíření elektromobility. S ohledem na aktuální vývoj v oblasti elektromobility a globální bezpečnost situace lze však předpokládat pomalejší tempo snižování spotřeby konvenčních paliv, a tedy i biopaliv.

Ve výrobě biopaliv si většinu udrží suroviny na bázi rostlinných plodin

Pokud jde o suroviny konkrétně pro bionaftu, očekává se, že podíl palmového oleje klesne z 19 % v letech 2022-2024 na pouhých 2 % v roce 2035, protože tato surovina je postupně vyřazována s ohledem na udržitelnost. Používání jiných rostlinných olejů (především řepkového oleje) zůstane relativně stabilní (56% podíl na vstupních surovinách pro bionaftu). Podíl odpadních olejů a tuků při výrobě bionafty by měl zůstat na stejné úrovni, která se pohybuje okolo 25 %.

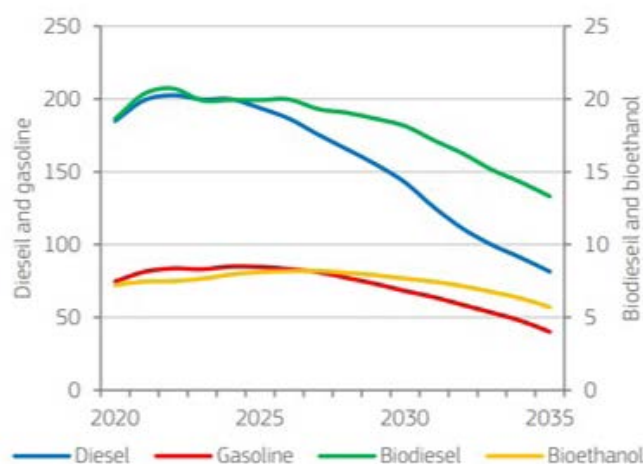
Pro výrobu etanolu se předpokládá, že hlavní surovinou zůstane kukuřice, její podíl by ale měl klesnout z 39 % v roce 2022-2024 na 30 % v roce 2035. Podíl pšenice by měl klesnout z 21 % na 19 %. Celkový podíl plodin (obiloviny, cukrová řepa a melasa) na surovinách pro výrobu etanolu by měl klesnout z 82 % v letech 2022-2024 na 67 % do roku 2035. Zároveň se očekává, že podíl pokročilých biopaliv poroste z 18 % na 33 %, přičemž většina surovin bude pocházet z kategorie komunálního odpadu.

Produkce bionafty v EU dosáhla svého vrcholu v roce 2022 kdy činila téměř 16 mld. litrů ropného ekvivalentu. Dle výhledu Evropské komise bude produkce bionafty v období 2024-2035 klesat ročně o 4 % až na 9,7 mld. litrů ropného ekvivalentu. Produkce bionafty z odpadních olejů a tuků se má ale v absolutních číslech zvyšovat do roku 2030, poté ovšem klesat s Evropskou komisí předpokládaným snižováním spotřeby nafty jako celku.

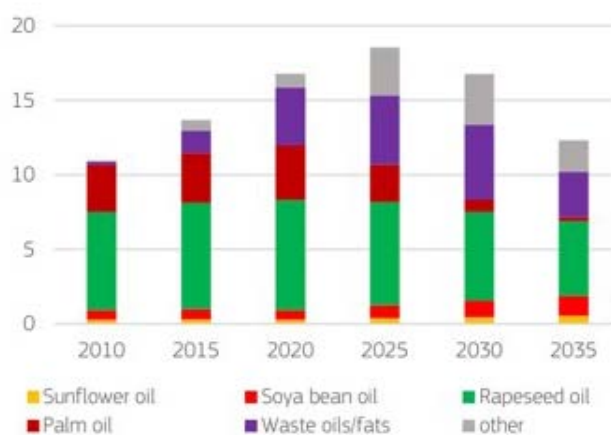
Produkce bioethanolu v EU dosáhla svého vrcholu v roce 2024 kdy činila téměř 3,6 mld. litrů ropného ekvivalentu. Dle výhledu Evropské komise se produkce bionafty na této úrovni bude držet do roku 2029, poté začne klesat. Celkově v období 2024-2035 bude produkce bioethanolu klesat ročně o 4,1 % až na 2,2 mld. litrů ropného ekvivalentu. Produkce bioethanolu na bázi kukuřice by za rok 2025 měla dosáhnout 1,3 mld. litrů ropného ekvivalentu, v roce 2035 bude dle výhledu Komise dosahovat 0,7 mld. litrů ropného ekvivalentu.

Radek Novák, Tereza Hrtúsová

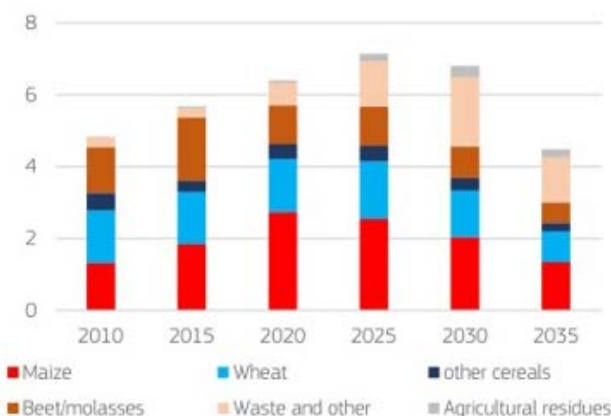
Spotřeba konvenčních paliv a biopaliv v EU (mld. l)

Využití surovin pro bionaftu v EU (mld. l)

Využití surovin pro bioetanol v EU (mld. l)

Zdroj: EU Agricultural Outlook 2024-2035

Statistické okénko

Statistické okénko zobrazuje důležité makroekonomické ukazatele všech 27 členských zemí Evropské unie, které zahrnují statistická data ekonomické výkonnosti, fiskální stability, cenové hladiny k průměru EU a saldo běžného účtu k HDP. Pro srovnání jsou v tabulce i stejné ukazatele za celou Evropskou unii. Zdrojem dat je Eurostat a Evropská komise.

Klíčové ekonomické ukazatele

v %	Růst HDP				HDP v PPS per capita k ø EU27				Cenová hladina k ø EU27 (2020=100)			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Belgie	6,2	4,2	1,3	1,1	117	119	118	116	112,9	113,0	112,9	112,1
Německo	3,7	1,4	-0,3	-0,1	120	118	116	115	110,8	111,4	111,9	111,5
Estonsko	7,2	0,1	-3,0	-1,0	85	84	80	79	83,7	90,2	91,8	91,6
Irsko	16,3	8,6	-5,5	-0,5	226	238	213	211	117,9	117,1	118,6	118,5
Řecko	8,7	5,7	2,3	2,1	64	67	69	70	81,6	81,5	81,0	81,2
Španělsko	6,7	6,2	2,7	3,0	85	88	90	92	92,3	90,9	89,7	89,8
Francie	6,9	2,6	0,9	1,1	101	98	99	99	110,4	110,8	109,2	109,0
Chorvatsko	12,6	7,3	3,3	3,6	70	72	76	77	63,9	66,7	68,3	71,2
Itálie	8,9	4,7	0,7	0,7	96	98	98	98	98,0	96,0	96,2	95,6
Kypr	11,4	7,4	2,6	3,6	92	95	94	95	91,7	91,8	91,1	91,1
Lotyšsko	6,9	1,8	1,7	0,0	71	69	71	71	72,8	76,7	77,3	76,9
Litva	6,4	2,5	0,3	2,2	88	88	87	88	69,0	75,3	77,8	78,2
Lucembursko	7,2	1,4	-1,1	1,2	263	249	242	242	130,8	130,7	131,5	132,7
Malta	13,5	4,1	7,5	5,0	109	105	107	109	88,8	90,7	90,8	91,0
Nizozemsko	6,3	5,0	0,1	0,8	132	134	133	136	116,3	116,1	117,5	117,4
Rakousko	4,8	5,3	-1,0	-0,6	121	123	120	116	112,9	111,7	113,3	114,8
Portugalsko	5,6	7,0	2,5	1,7	74	77	81	82	84,7	83,7	82,3	82,4
Slovinsko	8,4	2,7	2,1	1,4	88	89	92	91	84,3	84,2	86,2	87,3
Slovensko	5,7	0,4	1,4	2,2	74	71	74	75	76,5	78,6	80,0	80,3
Finsko	2,7	1,5	-1,2	-0,3	109	107	105	103	123,9	124,6	122,2	120,0
Bulharsko	7,8	4,0	1,9	2,4	60	62	64	66	55,5	59,3	60,4	61,4
Česko	4,0	2,8	-0,1	1,0	92	89	90	91	76,8	83,0	84,6	81,0
Dánsko	7,4	1,5	2,5	2,4	134	135	125	128	132,6	133,5	132,3	130,6
Maďarsko	7,1	4,3	-0,9	0,6	75	77	77	77	64,9	63,8	70,1	70,7
Polsko	6,9	5,3	0,1	3,0	79	78	78	79	60,2	62,2	67,6	71,9
Rumunsko	5,5	4,0	2,4	1,4	72	74	78	78	52,6	55,9	57,3	59,7
Švédsko	5,9	1,5	-0,3	0,3	120	114	112	113	129,2	126,5	117,7	117,3
EU	6,3	3,5	0,4	0,9	100	100	100	100	100,0	100,0	100,0	100,0

v %	Saldo veř.rozpočtů k HDP				Veřejný dluh k HDP				Energetická závislost (%)			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023
Belgie	-5,4	-3,6	-4,2	-4,6	108,4	102,6	103,1	103,4	78,1	70,9	74,0	76,1
Německo	-3,2	-2,1	-2,6	-2,2	68,1	65,0	62,9	63,0	63,7	63,4	68,6	66,4
Estonsko	-2,6	-1,1	-2,8	-3,0	18,4	19,1	20,2	23,2	10,5	1,4	6,2	3,5
Irsko	-1,4	1,7	1,5	4,4	52,6	43,1	43,3	41,6	71,1	77,0	79,2	77,9
Řecko	-6,9	-2,5	-1,3	-0,6	197,3	177,0	163,9	153,1	81,4	73,8	79,6	75,6
Španělsko	-6,7	-4,6	-3,5	-3,0	115,7	109,5	105,1	102,3	67,9	69,4	74,4	68,4
Francie	-6,6	-4,7	-5,5	-6,2	112,7	111,2	109,9	112,7	44,4	44,1	51,9	44,9
Chorvatsko	-2,6	0,1	-0,9	-2,1	78,2	68,5	61,8	57,3	53,6	54,5	60,3	55,7
Itálie	-8,9	-8,1	-7,2	-3,8	145,7	138,3	134,8	136,6	73,5	73,3	79,2	74,8
Kypr	-1,6	2,6	2,0	3,5	96,5	81,0	73,6	66,4	93,2	89,5	92,0	92,2
Lotyšsko	-7,2	-4,9	-2,4	-2,8	45,9	44,4	45,0	48,1	45,5	38,3	38,2	32,7
Litva	-1,1	-0,7	-0,7	-2,0	43,3	38,1	37,3	38,3	74,9	73,3	72,4	68,0
Lucembursko	1,0	0,2	-0,7	-0,6	24,4	24,6	25,5	27,5	92,3	92,5	91,5	90,6
Malta	-7,0	-5,2	-4,5	-4,0	49,6	49,4	47,4	49,8	97,6	97,0	99,0	97,6
Nizozemsko	-2,2	0,0	-0,4	-0,2	50,4	48,3	45,1	43,3	68,0	58,4	80,2	70,4
Rakousko	-5,7	-3,3	-2,6	-3,6	82,4	78,4	78,6	79,5	58,4	51,8	74,2	61,1
Portugalsko	-2,8	-0,3	1,2	0,6	123,9	111,2	97,9	95,7	65,3	66,9	71,3	66,9
Slovinsko	-4,6	-3,0	-2,6	-2,4	74,8	72,7	68,4	67,1	45,7	48,6	53,9	49,3
Slovensko	-5,1	-1,7	-5,2	-5,8	60,2	57,7	56,1	58,9	56,3	52,6	69,6	57,7
Finsko	-2,7	-0,2	-3,0	-3,7	73,2	74,0	77,1	82,6	43,0	37,9	40,9	29,6
Bulharsko	-3,9	-2,9	-2,0	-2,6	23,8	22,5	22,9	24,5	38,2	36,2	37,1	39,7
Česko	-5,0	-3,1	-3,8	-2,5	40,7	42,5	42,4	43,4	38,8	40,0	41,8	41,7
Dánsko	4,1	3,4	3,3	2,3	40,5	34,1	33,6	31,0	44,9	32,2	42,8	38,9
Maďarsko	-7,1	-6,2	-6,7	-5,4	76,2	73,8	73,4	74,5	56,6	54,1	64,2	62,1
Polsko	-1,7	-3,4	-5,3	-5,8	53,0	48,8	49,7	54,7	42,8	40,5	46,0	48,0
Rumunsko	-7,1	-6,4	-6,5	-8,0	48,3	47,9	48,9	52,2	28,2	31,6	32,4	27,9
Švédsko	-0,1	1,0	-0,6	-1,9	36,7	33,6	31,5	32,8	32,0	21,2	27,0	26,4
EU27	-4,6	-3,2	-3,5	-3,1	88,3	83,9	82,1	82,4	57,5	55,5	62,5	58,3